

Ohlédnutí se za historií skrz okno uměleckých instalací

Naše skupina se věnovala zaniklým vesnicím v bývalém vojenském prostoru Ralsko, hlavně jejich drobnému zkrášlení a zvýraznění. Dali jsme si za cíl skrze umělecké instalace připomenout jejich ne tak dávnou existenci všem lidem, kteří se rozhodnou vydat do těchto lesnatých krajů na výlet. Vybírali jsme místa, která nás oslovila svojí historií nebo atmosférou, ale zároveň jsme brali v potaz vhodnost prostředí k našemu zásahu; několikrát jsme narazili na dva typy míst, do kterých jsme nehledě na zajímavost oblasti nechtěli nic přidávat. Prvním případem byly opuštěné domy, které už napůl pohltila okolní příroda. Takový objekt působí jako umělecká instalace sám o sobě. Druhý případ byla úplně čistá příroda, která byla mnohokrát tak krásná, že se nám zdálo nevhodné do ní zasazovat cokoliv nepřirozeného.

Hádanky na cestě

Důležité je zmínit, že cílem našich instalací bylo místo oživit a přimět lidi, kteří na vybraná místa zavítají, aby se zamysleli nad instalacemi jako nad hádankou, která jim skrz zdánlivě nepatrné detaily prozradí víc, než by se na první pohled dalo čekat. Snažili jsme se pracovat i s podvědomým vnímáním všech prvků, které jsme do instalací zahrnuli - dávali jsme si záležet na výsledném dojmu a atmosféře, kterou naše instalace vytvořily.

První týden jsme prošli dvaceti zaniklými vesnicemi, ze kterých jsme vybrali finálních sedm, kterými jsme se zabývali blíže. Každou z nich si vzal na starosti jeden až dva členové skupiny, kteří měli za úkol vymyslet a vyrobít něco, co bude zajímavé na pohled, ale zároveň připomínat, že tam kdysi někdo žil. Druhý týden jsme své nápady konzultovali se zbytkem skupiny a dále je zpracovávali a realizovali.

Jeden příklad za všechny

Jedna z vybraných vesnic se jmenovala Prosíčka, od slova "prosekat". Prosíčky dnes vede plot obory Židlov, ve kterém většina členů skupiny viděla jakousi blokaci našeho uměleckého projevu a místo chtěla vyloučit, ale nakonec jsme právě v tom objevili kouzlo onoho místa. Rozhodli jsme se, že stejně jako plot narušil jemnost místa, tak my narušíme přísný dělicí

řád plotu a využijeme ho k připomenutí historie, která se tu před oborou psala. Zvolili jsme vyjádření slovy, konkrétně krátkým poeticky laděným textem. Chtěli jsme něco krátkého, ale aby to přimělo lidi se zamyslet nad smyslem a zároveň jim dalo nějaké indicie k jeho nalezení. Konečný text

*“Prosekej se
do mé
historie.”*

by měl tento účel splňovat. Slovo “prosekat” tu má dva významy. Prvním je narážka na samotný název “Prosíčka”, který, jak už bylo zmíněno na začátku, nepochází ze slova “prosit”, ale právě “prosekat”. Předpokládá se, že se takový název místní obyvatelé zvolili právě proto, že než vesnici v zalesněné krajině postavili, bylo nutné se k místu prosekat. Druhý význam spočívá ve vybídnutí čtenářů, aby se sami zajímali o to, jakou historii ono místo má. Zjistit to zabere trochu úsilí, stejně jako prosekávání se travinami a lesy. Písmena jsme se rozhodli vypálit do jednotlivých dřevěných destiček, což mělo symbolizovat násilný lidský zásah do přírody; jednou, když tam vybudovali vesnici a podruhé, když místo znovu ovládla příroda, ale lidé ji protkali plotem.

Pozvání k dalším instalacím

Krom této instalace jsme vytvořili ještě dalších pět: dřevěné hlavy hospodářských zvířat u bývalého statku v Medném, žebřík přistavený ke stromu v prostoru zaniklé vsi Kostřice, polorozpadlý žebříňák u bývalého hospodářského dvora Ostrov, ze starých šlapek vyrobenou maketu jeleních parohů u místa zvaného Šlapka a rudý kříž v zaniklé obci Proseč. Chcete-li blíže zjistit, proč jsme právě na těchto místech zvolili právě tyto objekty, udělejte si čas a zajedťte se do Ralska podívat. Stojí to za to.

Tereza Koubková (18 let)